

DR. L. D. BALKHANDE COLLEGE OF ARTS AND COMMERCE PAUNI, DIST. BHANDARA

EXPERIENTIAL/PARTICIPATIVE LEARNING/PROBLEM SOLVING METHODOLOGIES RECORD SESSION: 2018 to 2019

Sr. No	Name of the Department Name of Faculty	Departmental Activity	Nature of Learning	No. of Participated Students	Session	Date
1	Marathi (Mr. V. A. Meshram, HoD.)	i) Guest Lecture on "Future of Marathi Language"	Experiential Learning	70	2018-19	24/01/2019
		ii) Speech Competition on Marathi Bhasha Gaurav Din	Participative Learning	20		27/02/2019
2	Pali (Ku. S. S. Kapse, HoD.) Mr. L. P. Bankar, CHB.	i) Study Tour (Bhandara to Tumsar)	Experiential Learning	39	2018-19	05/02/2019
3	English (Mr. S. M. Nandagawali, HoD. & Mr. J. K. Jangale, Assit. Prof.) Mr. P. D. Khobragade, CHB.	i) Quiz Contest	Participative Learning	54	2018-19	05/02/2019
		ii) Calligraphy Test	Participative Learning	64		10/02/2019
		iii) Spelling Test	Participative Learning	48		01/03/2019
		iv) Study Tour (Ramtek, KalidasSmarak)	Experiential Learning	22		12/03/2019
		v) World Book Day (Shakespeare Birth Anniversary)	Participative Learning	23		23/04/2019
4	History (Mr. M. G. Wahane, HoD.)	i) Study Tour (Tumsar, Chandpur)	Experiential Learning	56	2018-19	05/02/2019
		ii) Guest Lecture on "Redio Carbon C14" by Mr.NagsenDongare, Assit. Prof.	Interactive Learning	35		02/04/2019

		ii) Guest Lecture on "Redio Carbon C14" by Mr.NagsenDongare, Assit. Prof.	Interactive Learning	35		02/04/2019
5	Music (Mr. S. P. Gajbhiye, HoD. & Dr. N. G. Jadhav, Assit. Prof.)	i) Guest Lecture on "Beauty in Raga Bhairavi" by Dr.AshmitaNanoti, Ashok Moharkar College, Adyal	Interactive Learning	50	2018-19	14/03/2019
6	Economics (Mr. N. P. Singade, HOD.)	i) Guest Lecture on "Cashless Transaction" by Mr. Vijay Uikey, Manager, and Mr.SagarGurnule, Deputy Manager, Bank of Maharashtra, Pahela	Interactive Learning	32	2018-19	26/09/2018
		ii) Study Tour/ Industrial Visit Bank of Maharashtra Branch Pahela	Experiential Learning	46		19/03/2019
7	Library Department (Dr. S. S. Shambharkar, Librarian)	i) Dr. S. R. Rangnathan's Birth Anniversary celebrated as 'Book Day'.	Participative Learning	33	2018-19	12/08/2018
		ii) Dr. A. P. J. Abdul Kalam's Birth Anniversary celebrated as 'Reading	Participative Learning	28		15/10/2018

		Inspiration Day'				
		iii) Book Exhibition	Participative Learning	42		23/04/2019
8	Commerce Department (B. Com.) Mr. C. K. Bhajikhaye Asso. Prof. & HoD Dr. M. M. Bansu, CHB.	i) Guest Lecture on "Procedure of Banking and Cooperative Bank" by Mr. Bhaktraj Gajbhiye, Manager, Aaditya Angha Bank	Interactive Learning	50	2018-19	30/01/2019
		ii) Industrial Visit to S. V. Mill Product, Korambhi and Om Ice Factories and Paras Tiles Industries, Ruyad, Sindpuri	Experiential Learning	45		16/03/2019
		iii) Class Seminar on Business Management	Participative Learning	40		06/04/2019
		iv) Workshop on Computer Management by Khadagi Sir,	Participative Learning	50		18/01/2019

Dr. L. D. BALKHANDE COLLEGE OF ARTS AND COMMERCE

PAUNI, DIST. BHANDARA

EXPERIENTIAL LEARNING - EDUCATIONAL TOUR

2018-19

Study Tour by Pali Department at Gaymukh on 05.02.2019

Study Tour by Pali Department at Bawanthadi Project on 05.02.2019

डॉ. एल. डी. बलखंडे कॉलेज ऑफ आर्ट्स अँड कॉमर्स पवनी,
जिल्हा- भंडारा

सत्र - २०१८-१९

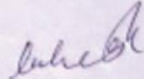
शैक्षणिक सहल पाली विभाग

अहवाल

डॉ. एल. डी. बलखंडे कॉलेज ऑफ आर्ट्स अँड कॉमर्स पवनी येथील इतिहास व पाली विभागाच्या वतीने दिनांक ०५-०२-२०१९ रोजी मंगळवारला एक दिवसीय शैक्षणिक सहल व ऐतिहासिक स्थळांना भेट देण्याचे आयोजन करण्यात आले होते. या शैक्षणिक सहलीत महाविद्यालयातील बी.ए. द्वितीय सत्र प्रणाली, बी.ए. चतुर्थ सत्र प्रणाली व बी. ए. सहावे सत्र प्रणालीच्या एकूण ५९ विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला. महाविद्यालयाचे उपप्राचार्य प्रा. अनिल कोसमकर यांनी सहलीला शुभेच्छा दिल्या. सहलीत इतिहास व पाली विषयाच्या दृष्टीकोनातून प्राचीन तसेच महत्त्वपूर्ण ऐतिहासिक वास्तु व प्रेक्षणीय स्थळांना भेट देण्यात आल्या. भंडारा जिल्ह्यातील तुमसर तालुक्यातील मोहाडी येथील डोंगर महादेवाचे गायमुख देवस्थान येथील ऐतिहासिक मंदीराला भेट देण्यात आली. तुमसर शहरपासून २० कि.मी. अंतरावर असलेल्या प्राचीन व ऐतिहासिक महत्त्व असलेला देवगडचा गोडं राजा वरुतबुलंदशाहच्या काळातील बांधण्यात आलेल्या अंबागडच्या ऐतिहासिक किल्ल्याला भेट देण्यात आली. त्यानंतर महाराष्ट्र व मध्यप्रदेशाच्या सिमारेपेवर असलेल्या प्रेक्षणीय बावनथडी प्रकल्पाला भेट देण्यात आली. तुमसर तालुक्यातीलच असलेल्या प्रेक्षणीय चांदपूर जलाशयाला व जवळच असलेल्या काश्मीर येथील वैष्णोदेवीची प्रतिकृती असलेल्या भव्य मंदीराला भेट देण्यात आली. प्राचीन ऐतिहासिक वास्तुचे व प्रेक्षणीय स्थळांचे महत्त्व विद्यार्थ्यांनी संबधीत प्राध्यापकांकडून जाणून घेतले. एकूण सहलीचा सुखद प्रवास करून रात्री नऊ वाजेला सर्व विद्यार्थी, प्राध्यापक व कर्मचारीवृंद सुखरूपपणे पवनीला पोहचले.

या एकदिवसीय ऐतिहासिक व शैक्षणिक सहलीला यशस्वी करण्यात पाली विभागाचे प्रा. लुकेश वनकर, प्रा.विलास मेश्राम (मराठी विभाग प्रमुख), प्रा. पृथ्वीराज खोब्रागडे (इंग्रजी विभाग), महाविद्यालयातील श्री. संजय दुमाणे यांचे मोलाचे मार्गदर्शन लाभले. त्याचबरोबर महाविद्यालयातील शैक्षणिक सहलीत सहभागी असलेले कु. गायत्री पारधी, कु. नंदा सोनटक्के, कु. प्राची गायकवाड, कु. करिष्मा कावळे, लोकेश राजत, लोकेश बातूलवार, धर्मेन्द्र पडोळे, सुनिल पचारे, वृशल रायपुरकर व इतर विद्यार्थ्यांनी मोलाचे सहकार्य केले.

दिनांक : ०७-०२-२०१९

प्रा. लुकेश वनकर
पाली विभाग प्रमुख,

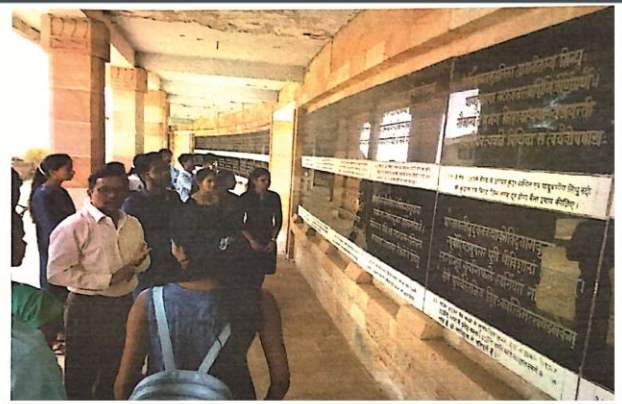

Dr. L. D. BALKHANDE COLLEGE OF ARTS AND COMMERCE
PAUNI, DIST. BHANDARA

EXPERIENTIAL LEARNING - EDUCATIONAL TOUR

**ENGLISH DEPARTMENT STUDY TOUR AT SANT KALIDAS SMARAK
RAMTEK, DIST. NAGPUR ON 12 MARCH 2019**

Study Tour: The department of English has organized the study tour at Ramtek on March 12 -2019 Mr.S.M Nandagawali explaining the versace in the form of carvings on marble from

DEPARTMENT OF ENGLISH

Annual report of the department for the session 2018-2019

Innovations and Best practices of the Department –The Department of English has been keen in reviving its policies every year so as to suit the needs of the evolving student. The faculty of the department are careful about students in consideration of the present scenario. The programs follows –

Teaching method -The method adopted to improve student learning Curriculum Based Class discussions, Assignment, AV Aids, Movies/ Documentary show, Word Games, calligraphy tests etc.

English study group installation program - The student English study group installation program was held at the beginning of the session. As a regular activity for assembling students. The importance of study group was narrated to them, on the occasion Approximately 90 students participated in the program.

Participation in Institutional Social Responsibility (ISR) –Students have participated in each and every activity in the college. They have contributed their articles in the college magazine named ‘Milind’.

Elocution Competition -In the month of September a competition of recitation of poetry was conducted to mark the Swachahta Pakwada on September 6, 2018.. The event was recorded with 112 participants of the students.

Reading English Newspaper Activity –The newspaper is great and cost-effective instructional tool. The department has initiated an activity on writing skills. The selection of newspapers reading and writing activity supports the students to gain current knowledge. Students create their own actions to practice their reading and writing skills, while collaborating with classmates to achieve common goal. The students are asked to write text of the news daily headlines/news/press items of their choice and detailed same in the classroom.

Study tour: Department of English has conducted a study tour to Ramtek to study the literature of Great poet Kalidas, as a part of Translation theory. Total 24 students participated in the tour.

Shakespeare’s birth anniversary: On April 23-2019 Shakespeare’s birth anniversary and world book day is celebrated in the college by English department. Dr.J.R.Santoshi was the president of the program. Mr.Sanjay Nandagawali narrated the life and work of Shakespeare to the students.

Mr. Sanjay M. Nandagawali

(Hod. Department of English)

Dr. L. D. BALKHANDE COLLEGE OF ARTS AND COMMERCE

PAUNI, DIST. BHANDARA

EXPERIENTIAL LEARNING - EDUCATIONAL TOUR

**EDUCATIONAL VISIT BY DEPARTMENT OF ECONOMICS
AT BANK OF MAHARASHTRA, BR. PAHELA,
DIST. BHANDARA, ON 26 SEPT. 2018**

**INDUSTRIAL VISIT BY DEPARTMENT OF ECONOMICS
AT MILK FACTORY, PAUNI
DIST. BHANDARA, ON 16 MARCH 2019**

**INDUSTRIAL VISIT BY DEPARTMENT OF ECONOMICS
AT TILES FACTORY, SINDPURI (PAUNI)
DIST. BHANDARA, ON 16 MARCH 2019**

**INDUSTRIAL VISIT BY DEPARTMENT OF ECONOMICS
AT ICE FACTORY, SINDAPURI (PAUNI)
DIST. BHANDARA, ON 16 MARCH 2019**

**EDUCATIONAL VISIT BY DEPARTMENT OF ECONOMICS
AT STUDENT HOSTEL UNDER SOCIAL WELFARE DIVISION
AT SINDAPURI (PAUNI) DIST. BHANDARA, ON 16 MARCH 2019**

Dr. L. D. BALKHANDE COLLEGE OF ARTS AND COMMERCE

PAUNI, DIST. BHANDARA

EXPERIENTIAL LEARNING - EDUCATIONAL TOUR

डॉ. एल डी. बलखंडे कॉलेज ऑफ आर्ट्स अँड कॉमर्स पवनी

अर्थशास्त्र विभाग

वार्षिक अहवाल (सत्र 2018-19)

अर्थशास्त्र हा विषय महाविद्यालयात ऐच्छिक विषयात सुरुवातीपासूनच म्हणजे महाविद्यालयाची स्थापना झाली तेव्हापासून सुरू करण्यात आला अर्थशास्त्राच्या अभ्यासामुळे विद्यार्थ्यांच्या ज्ञानाच्या कक्षा विस्तारतात त्यांचा लाभ दैनंदिन जीवनात होतो विद्यार्थ्यांना आर्थिक व्यवहारांची जाणीव होते मानवी कल्याण कसे साधता येईल हे अर्थशास्त्राच्या अभ्यासाने माहित होते या सत्रात अर्थशास्त्र विषयात एकूण 142 विद्यार्थी आहेत अर्थशास्त्र विषयांतर्गत दरवर्षी विविध कार्यक्रम घेतले जातात.

दिनांक: 26 सप्टेंबर 2018 रोजी रोकड विरहित व्यवहार यावर कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले या कार्यशाळेस विविध वर्गातील विद्यार्थी व शिक्षक उपस्थित होते या कार्यशाळेचे उद्घाटन माननीय डॉ. जयकिशन संतोषी प्राचार्य, यांच्या हस्ते झाले कार्यशाळेस मा. प्रा. अनिल कोसमकर सर उपप्राचार्य तसेच मा. संजय नंदागवळी नॅक समन्वयक, हे प्रामुख्याने उपस्थित होते या कार्यशाळेस महाराष्ट्र बँक ऑफ इंडिया पहला शाखेचे वरिष्ठ प्रबंधक मा. श्री. दिलीप उके तसेच माननीय श्री संतोष ठाकरे व त्यांचे सहकारी शशांक खोबरागडे हे उपस्थित होते यांनी रोकडविरहित व्यवहारासंबंधी मार्गदर्शन केले व उपस्थितांच्या शंकांचे निरसन केले.

दिनांक: 28-12-2018 रोजी शेतीला आवश्यक जलसिंचन या विषयावर निबंध वाचन करून शेतीला जलसिंचनाची आवश्यकता या विषयाचे महत्त्व विशद केले या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष मा. उपप्राचार्य अनिल कोसमकर सर हे प्रामुख्याने उपस्थित होते त्यांनी भारतीय शेतीला जलसिंचनाची आवश्यकता व त्याचे महत्त्व या विषयावर आपले मत व्यक्त केले.

दिनांक: 16-3-2019 रोजी पूर्णा दुग्ध प्रक्रिया केंद्र कोरंबी रोड पवनी येथे औद्योगिक भेट आयोजित करण्यात आली होती त्यात बीए भाग 2 व 3 चे विद्यार्थी सहभागी झाले होते विद्यार्थ्यांनी दुधापासून पनीर दूध पावडर चक्का श्रीखंड दही अशा विविध वस्तूंचे विषयी माहिती देण्यात आली. तसेच किसान राईस मिल कोलंबी रोड पवनी येथे तांदूळ प्रक्रिया केंद्राला भेट देण्यात आली धानापासून निर्मित तांदूळ आणि त्यापासून ऊप वस्तूची निर्मिती कशी होते याबद्दल विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करण्यात आले यामध्ये कुकुस खंडा तांदूळ आणि मशिनरीज यांची माहिती देण्यात आली. तसेच ओम आईस फॅक्टरी अंड टाइल्स सिंधपुरी याही उद्योगी स्थळाला भेट देण्यात आली यामध्ये विद्यार्थ्यांनी आईस प्रक्रिया व त्याची निर्मिती सोबतच यंत्रसामुग्रीची ज्ञान इत्यादींची माहिती जाणून घेतली सोबतच टाइल्स उद्योगाच्या बाबतीत टाइल्स बनवण्याची प्रक्रिया यावर फॅक्टरीचे मालक माननीय श्रीकांत घुगे यांनी विद्यार्थ्यांना सविस्तर माहिती दिली.

अशाप्रकारे विद्यार्थ्यांमध्ये विषयाची आवड निर्माण व्हावी त्यांच्यामध्ये श्रमप्रतिष्ठा व सामाजिक बांधिलकी आणि आर्थिक प्रगती व्हावी या हेतूने अर्थशास्त्र विभागांतर्गत विविध कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात येते.

प्रा. एन. पी. शिंगाडे

अर्थशास्त्र विभाग प्रमुख

Dr. L. D. BALKHANDE COLLEGE OF ARTS AND COMMERCE
PAUNI, DIST. BHANDARA
EXPERIENTIAL LEARNING - EDUCATIONAL TOUR

**INDUSTRIAL VISIT BY DEPARTMENT OF COMMERCE
AT OM ICE FACTORY, SINDPURI PAUNI
DIST. BHANDARA,**

**INDUSTRIAL VISIT BY DEPARTMENT OF COMMERCE
AT OM ICE FACTORY, SINDPURI PAUNI
DIST. BHANDARA,**

Pravarsen Shikshan Sanstha Nagpur's

Dr. L.D. Balkhande College of Arts & Commerce

(Old Name : P.S.S. College)

Pauni - 441910, Dist. Bhandara

E-mail ID : pss_pauni@rediffmail.com/drldbalkhandecoac@gmail.com

● President ●
DR. DEEPA B. BADGE

● Secretary ●
MR. MILIND L. BALKHANDE

● Principal ●
DR. JAYKISHAN R. SANTOSH
Phone : 07185-255093

Ref. No :

Date :

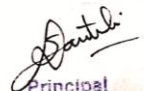
डॉ. एल. डी. बलखंडे कॉलेज ऑफ आर्ट्स अँड कॉमर्स पवनी, ता. पवनी, जि. भंडारा

वाणिज्य विभागाच्या विद्यार्थ्यांची औद्योगिक भेट (अहवाल)

डॉ. एल.डी.बलखंडे कॉलेज ऑफ आर्ट्स अँड कॉमर्स पवनी च्या विद्यार्थ्यांची औद्योगिक सहल एस. व्ही. मिल्स प्रॉडक्ट कोरंभी व ओम आईस फॅक्टरीज आणि पारस टाईल्स इंडस्ट्रीज रुयाळ (सिंदपूरी) येथे आयोजित करण्यात आले.

सर्वप्रथम वाणिज्य विभागाच्या विद्यार्थ्यांना कोरंभी येथील एस.व्ही. के. मिल्क प्रॉडक्स मध्ये तेथील दुग्ध प्रक्रिया उत्पादन व विपणन तेथे असणारी विविध यंत्र सामुग्री, त्यावर चालणाऱ्या प्रक्रिया कामगारामार्फत केले जाणारे उत्पादन, मार्केटिंगच्या संबंधीचे माहिती विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन/प्रशिक्षणाच्या द्वारे देण्यात आले.

त्यानंतर ओम राईस फॅक्टरीज सिंदपूरी (रुयाळ) येथे बर्फ बनविण्याची प्रक्रिया व त्या संबंधी यंत्रसामुग्री, कामगाराद्वारे केले जाणारे कार्य दुग्ध शितकरण प्रक्रिया यांची माहिती व मार्गदर्शन त्यांना मिळाले. तसेच पारस टाईल्स इंडस्ट्रीज मधील टाईल्स उद्योगांची माहिती त्यांना दिल्या गेली. तसेच विद्यार्थ्यांना सिंदपूरी येथील जापानी बौद्ध स्तूप दाखविल्या गेले. या औद्योगिक भेट व सहलीच्या कार्यक्रमास यशस्वी करण्यासाठी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. जे. के. संतोशी सर, उपप्राचार्य प्रा. कोसमकर सर, वाणिज्य विभाग प्रमुख प्रा. सी. के. भाजीखारे, प्रा. डॉ. महादेव बन्सु, प्रा. मुकेश निखारे, प्रा. के. भांबोरे, प्रा. ज्योती गणविर, प्रा. जगदीश जांगळे, प्रा. वाहाने व विद्यार्थ्यांचा सहयोग व मदत प्राप्त झाले.

Principal
Dr. L.D. Balkhande
College of Arts and Comm.
Pauni, Dist. Bhandara

Dr. L. D. BALKHANDE COLLEGE OF ARTS AND COMMERCE
PAUNI, DIST. BHANDARA
PARTICIPATIVE LEARNING
2018-19

MARATHI LANGUAGE FORTNIGHT CELEBRATED BY DEPARTMENT OF MARATHI

MARATHI LANGUAGE FORTNIGHT CELEBRATED BY DEPARTMENT OF MARATHI STUDENTS PARTICIPATION

Pravarsen Shikshan Sanstha Nagpur's

Dr. L.D. Balkhande College of Arts & Commerce

(Old Name : P.S.S. College)

Pauni - 441910, Dist. Bhandara

E-mail ID : pss_pauni@rediffmail.com/tridibalkhandecollege@gmail.com

• President •
DR. DEEPA B. BADGE

• Secretary •
MR. MILIND L. BALKHANDE

• Principal •
DR. JAYKISHAN R. SANTOSHI
Phone : 07185-255093

Ref. No :

Date : 27/2/2019

अहवाल

डॉ. एल. डी. बलखंडे कॉलेज ऑफ आर्ट्स अँड कॉमर्स पवनी येथे 'मराठी भाषा गौरव दिन' साजरा :-

स्थानिक-पवनी येथे डॉ. एल.डी. बलखंडे कॉलेज ऑफ आर्ट्स अँड कॉमर्स पवनी येथे कवी कुमुमाप्रज यांचा जन्मदिवस 'मराठी भाषा गौरव दिन' म्हणून साजरा करण्यात आला. या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष मा. प्राचार्य डॉ. जयकिशन संतोषी हे होते. तसेच प्रमुख अतिथी म्हणून मा. प्रा. कोसमकर सर हे होते. तसेच प्रमुख उपस्थिती मध्ये प्रा. नंदगवळी सर, तसेच प्रा. सिंगडे सर, प्राध्यापिका मने मंडम, प्रा. विलास मेश्राम यांच्या प्रमुख उपस्थितीमध्ये कार्यक्रम साजरा करण्यात आला.

या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष मा. प्राचार्य डॉ.जयकिशन संतोषी सर यांनी अध्यक्षिय मनोवतातून मराठी भाषा गौरवशाली आहे, तिचा वास्तव प्राप्तेकडेने जपायला पाहिजे असे मत व्यक्त केले. तसेच कार्यक्रमाचे प्रमुख अतिथी मा.प्रा. कोसमकर सर यांनी आपल्या मनोवतातून येणारे युव स्पर्धेचे आहे या स्पर्धेच्या दुगात मराठी विद्यार्थ्यांनी टिकले पाहिजे असे मत व्यक्त केले. तसेच या कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक प्रा.विलास मेश्राम यांनी केले त्यांनी आपल्या प्रास्ताविकातून कवी कुमुमाप्रजांच्या कार्याचा गौरव केला. या प्रसंगी महाविद्यालयात 'स्वयंस्फूर्त भाषण' स्पर्धा घेण्यात आली, यात महाविद्यालयातील अनेक विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला. या स्पर्धेत प्रथम क्रमांकाचा मानकरी कु. अरिबनी काटेखाये वि.ए.भाग १ हिने पटकाविला.द्वितीय क्रमांकाचा मानकरी कु. पल्लवी परते हिने प्राप्त केला. तर तृतीय क्रमांकाचा मानकरी धनेन्द्र पडोळे वि.ए.भाग २ याने प्राप्त केला या स्पर्धेचे परिष्क म्हणून प्रा. सिंगडे ,प्रा. नंदागवळी, प्रा. मेश्राम यांनी काम पाहिले. विजयी विद्यार्थ्यांना प्राचार्य डॉ.जयकिशन संतोषी सर व उपप्राचार्य प्रा. कोसमकर सर यांच्या इत्से प्रमाणपत्र व पुष्पगुच्छ देउन सत्कार करण्यात आला.

या कार्यक्रमाचे संचालन कु. प्राची नायकनाड वि.ए.भाग ३ हिने केले तर आभार प्राध्यापिका मने मंडम यांनी मानले या कार्यक्रमात प्रा.मुळवाने उपस्थित प्रा.डॉ.रिदि, प्रा.वाहने, प्रा. गजधिये, प्रा. जाधव, प्रा.जांगळे, प्रा.बनकर, प्रा.रामटेके, प्रा.मुल उपस्थित होते. तसेच महाविद्यालयातील बहुसंख्य विद्यार्थी उपस्थित होते.

(Signature)
Principal
Dr. L.D. Balkhande
College of Arts and Commerce
Pauni, Dist. Bhandara

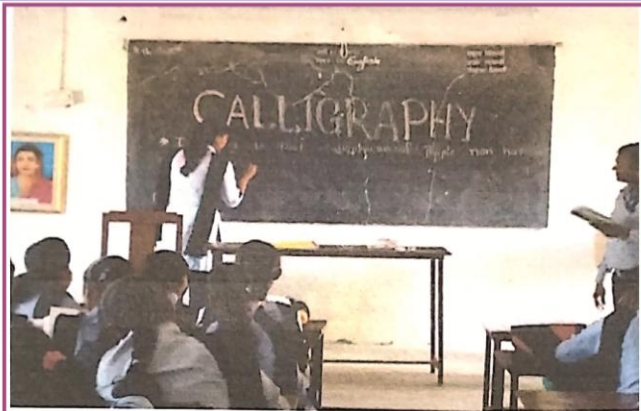
Dr. L. D. BALKHANDE COLLEGE OF ARTS AND COMMERCE

PAUNI, DIST. BHANDARA

PARTICIPATIVE LEARNING

Spelling Test, B.Com.1st. Sem.

Calligraphy Contest

DEPARTMENT OF ENGLISH

Annual report of the department for the session 2018-2019

Innovations and Best practices of the Department –The Department of English has been keen in reviving its policies every year so as to suit the needs of the evolving student. The faculty of the department are careful about students in consideration of the present scenario. The programs follows –

Teaching method -The method adopted to improve student learning Curriculum Based Class discussions, Assignment, AV Aids, Movies/ Documentary show, Word Games, calligraphy tests etc.

English study group installation program - The student English study group installation program was held at the beginning of the session. As a regular activity for assembling students. The importance of study group was narrated to them, on the occasion Approximately 90 students participated in the program.

Participation in Institutional Social Responsibility (ISR) –Students have participated in each and every activity in the college. They have contributed their articles in the college magazine named 'Milind'.

Elocution Competition -In the month of September a competition of recitation of poetry was conducted to mark the Swachahta Pakwada on September 6, 2018.. The event was recorded with 112 participants of the students.

Reading English Newspaper Activity –The newspaper is great and cost-effective instructional tool. The department has initiated an activity on writing skills. The selection of newspapers reading and writing activity supports the students to gain current knowledge. Students create their own actions to practice their reading and writing skills, while collaborating with classmates to achieve common goal. The students are asked to write text of the news daily headlines/news/press items of their choice and detailed same in the classroom.

Study tour: Department of English has conducted a study tour to Ramtek to study the literature of Great poet Kalidas, as a part of Translation theory. Total 24 students participated in the tour.

Shakespeare's birth anniversary: On April 23-2019 Shakespeare's birth anniversary and world book day is celebrated in the college by English department. Dr.J.R.Santoshi was the president of the program. Mr.Sanjay Nandagawali narrated the life and work of Shakespeare to the students.

Mr. Sanjay M. Nandagawali

(Hod. Department of English)

Dr. L. D. BALKHANDE COLLEGE OF ARTS AND COMMERCE

PAUNI, DIST. BHANDARA

INTERACTIVE LEARNING

2018-19

**GUEST LECTURE CONDUCTED BY
DEPARTMENT OF MARATHI, ON 23/01/2019 WHILE Dr. ARUN BOPACHE (HOD MARATHI)
ARUN MOTGHARE COLLEGE, KONDHA INTERACTING WITH STUDENTS**

Pravarshen Shikshan Sanstha Nagpur's

Dr. L. D. Balkhande College of Arts & Commerce

(Old Name : P. S. S. College)

Pauni - 441901, Dist. - Bhandara

E-mail ID : pss_pauni@rediffmail.com / drldbalkhandecoac@gmail.com

**President
DR. DEEPA B. BADGE**

**Secretary
MR. MILIND L. BALKHANDE**

**Principal
DR. JAYKISHAN R. SANTOSHI
Mob. : 9764005663**

Ref. No. :

Date : 23/01/2019

अहवाल

डॉ. एल. डी. बलखंडे कॉलेज ऑफ आर्ट्स अँड कॉमर्स पवनी येथे 'मराठी भाषा संवर्धन पंधरवाडा' साजरा :-

पवनी येथे डॉ. एल. डी. बलखंडे कला व वाणिज्य महाविद्यालयात 'मराठी भाषा संवर्धन पंधरवाडा' साजरा करण्यात आला या कार्यक्रमाचे प्रमुख वक्ते मा.प्रा. डॉ. अनिल बोपचे, डॉ. अरूण मोटघरे महाविद्यालय कोण्डा हे होते. तसेच कार्यक्रमाचे अध्यक्ष मा. प्रा. कोसमकर, प्रभारी प्राचार्य हे होते. प्रमुख अतिथी म्हणून प्रा. विलास मेश्राम मराठी विभाग प्रमुख हे होते. प्रमुख उपस्थितीमध्ये प्राध्यापिका कु.मने हया होत्या.

या कार्यक्रमाचे प्रमुख वक्ते मा. प्रा.डॉ.अनिल बोपचे यांनी आपल्या मनोगतातून मराठी भाषेचे मानवी जीवनात असलेले महत्व, आजच्या तरुण पीढीने आपले संपूर्ण संवाद मराठी भाषेतून करणे कसे अनिवार्य आहे व त्यामूळेच मराठी भाषेचा विकास होउ शकतो व तिचे संवर्धन सुध्दा होउ शकते असे मत व्यक्त केले. तसेच या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष मा. प्रा. कोसमकर, प्रभारी प्राचार्य यांनी आपल्या अध्यक्षिय मनोगतातून मराठी भाषेला ज्ञानभाषेचा दर्जा प्राप्त झाल्याशिवाय मराठी भाषेचा पूर्णपणे विकास झाला असे म्हणता येत नाही. मराठी भाषेचे संवर्धन करणे हे प्रत्येक मराठी माणसाचे कर्तव्य आहे असे मत व्यक्त केले. या कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक प्रा. विलास मेश्राम यांनी केले. त्यांनी आपल्या प्रास्ताविकेतून मराठी भाषेचे महत्व व उद्देश कोणते हे पटवून दिले.

या कार्यक्रमाचे संचालन कु. करीशमा डहाके, बी.ए. भाग एक हिने केले तर आभार प्राध्यापिका कु. मने यांनी मानले. या कार्यक्रमाला प्रामुख्याने उपस्थितीमध्ये प्रा. डॉ. शिंदे, प्रा. नंदागवळी, प्रा. सिंगाडे, प्रा.वाहाणे, प्रा. जांगळे, प्रा. बनकर, प्रा.रामटेके, प्रा. खोब्रागडे उपस्थित होते या कार्यक्रमाला महाविद्यालयातील बहुसंख्य विद्यार्थी उपस्थित होते.

**Principal
Dr. L. D. Balkhande
College of Arts and Comm
Pauni, Dist. Bhandara**

Dr. L. D. BALKHANDE COLLEGE OF ARTS AND COMMERCE
PAUNI, DIST. BHANDARA
INTERACTIVE LEARNING

Department of Commerce conducted Guest Lecture on
"Procedure of Banking and Cooperative Bank"
by Mr. Dipak Chitri, Vice President Shri Narhari Pat Sansths Pauni

Department of Commerce conducted Guest Lecture on
"Procedure of Banking and Cooperative Bank"
by Mr. Bhaktraaj Gajbhiye, Manager, Aaditya Angha Bank

Pravarsen Shikshan Sanstha Nagpur's

Dr. L. D. Balkhande College of Arts & Commerce

(Old Name : P.S.S. College)

Pauni - 441910, Dist. Bhandara

E-mail ID : pss_pauni@rediffmail.com/drldbalkhandecoaaac@gmail.com

● President ●
DR. DEEPA B. BADGE

● Secretary ●
MR. MILIND L. BALKHANDE

● Principal ●
DR. JAYKISHAN R. SANTOSH
Phone : 07185-255093

Ref. No :

Date :

डॉ. एल. डी. बलखंडे कॉलेज ऑफ आर्ट्स अँड कॉमर्स पवनी, ता. पवनी, जि. भंडारा

**'अधिकोष व पत संस्थांची कार्यप्रणाली आणि समाज'
या विषयावर परिसंवाद (गेस्ट लेक्चर) अहवाल**

डॉ. एल. डी. बलखंडे कॉलेज ऑफ आर्ट्स अँड कॉमर्स पवनी येथे दि. 30 जानेवारी 2019 ला अधिकोष व पत संस्थांची कार्यप्रणाली व समाज' या विषयावर परिसंवाद तसेच चर्चा सत्र आयोजित करण्यात आले. प्रथम कार्यक्रमाची सुरवात क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले व महात्मा गांधी प्रतिमेला माल्यार्पण करून करण्यात आले.

या कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक भाषणात वाणिज्य विभागाचे प्रमुख प्रा. सी. के. भाजीखाये यांनी 'अधिकोष व पत संस्थांची कार्यप्रणाली व समाज' या विषयावर विचार व्यक्त करताना म्हटले की, आजच्या आधुनिक युगात समाजातील प्रत्येकाला बँकेच्या कामकाजा संबंधात तसेच पत संस्थेच्या कामकाजा संबंधात योग्य आणि परिपूर्ण माहिती व व्यवहाराची योग्य जाणिव असणे अपरिहार्य आहे. त्या शिवाय जिवनात सार्थकता निर्माण होणार नाही, असे मत व्यक्त केले.

या उद्घाटन व परिसंवाद कार्यक्रमाचे मुख्य गाहुने आणि वक्ते श्री. भक्तराज गजगिरे व्यवस्थापक आदित्य अनघा म. प. को. संस्था, पवनी यांनी आपल्या मार्गदर्शनाद्वारे विद्यार्थ्यांना सांगितले की, पैशाच्या व्यवहारात आज स्त्री सर्वात जास्त पुरुषा पेक्षा पुढे आहे. आर. वी. आय. ने जरी कायदा काढला तरी समाज व ग्रामिण भागात पत बँक पोहचू शकत नव्हता. म्हणून पत संस्थांची निर्मिती झाली. बँकेच्या व्यवहारामध्ये व्हाउचर लिहीने, डिझिटल, के.वाय.सी. वगैरे सर्व गोष्टी आर. वी. आय. च्या नियमानुसार चालते असे सांगितले या कार्यक्रमात प्रमुख अतिथी म्हणून दिपक चित्रिव उपाध्यक्ष संत नरहरी सह. पत संस्था पवनी यांनी 'बँकेत किंवा पत संस्थेत देवीच्या स्वरूपात जो पैसा मिळतो त्यांचा योग्य विनिर्भोग लावणे गरजेचे आहे. त्याकरीता योग्य मनुष्यबळ योग्य मार्केटिंग व्यवस्था व योग्य वसुली, योग्य तंत्रज्ञान असल्याशिवाय पत संस्था किंवा बँक पुढे जाऊ शकत नाही. हे सुचविले. त्यानंतर श्री. श्रीकांत शहारे संभालक विराट महिला सह. पत संस्था पवनी यांनी आपल्या भाषणात बँकेच्या स्थापनेची बँकेच्या देवाण-घेवाण, बँकेची भाषा व बँक निर्मिती संबंधात विस्तृत माहिती विशद केली.

त्यानंतर कार्यक्रमाचे अध्यक्षीय भाषण महाविद्यालयाचे उपपाचार्य प्रा. अनिल कोसमकर यांनी आपल्या भाषणात विद्यार्थ्यांना बँकेची पत संस्थांनी माहिती आजच्या काळात असणे गरजेचे आहे आधुनिकरण झाल्यामुळे बँकेच्या आधुनिक व्यवहाराची माहिती करून घेणे गरजेचे आहे, हे सांगितले.

या कार्यक्रमाचे सुत्र संचालक प्रा. विलास मेश्राम यांनी केले व अंभार प्रदर्शन या मंत्रे याहाने यांनी केले. कार्यक्रमाच्या यशस्वी आयोजनात प्रा. जगदीश जांगळे, प्रा. संजय नंदागवली, प्रा. शिवाडे, प्रा. नाना जाधव, प्रा. डॉ. महादेव बन्यु तसेच मनजितसिंग कावरी, मोहिना वंजारी, कु. देशमुख, कु. टिकेश्वरी देशमुख, कु. गोटाफोडे, कु. मेश्राम व अन्य विद्यार्थ्यांचे प्रोत्साहन सहकार्य मिळाले.

Dr. L. D. Balkhande
Principal
Dr. L. D. Balkhande
College of Arts and Commerce
Pauni, Dist. Bhandara

Dr. L. D. BALKHANDE COLLEGE OF ARTS AND COMMERCE
PAUNI, DIST. BHANDARA
INTERACTIVE LEARNING

**GUEST LECTURE ON OPPORTUNITY AND COMPETITION
IN ECONOMICS, WHILE MR. ANUP LANDAGE
INTERACTING WITH STUDENTS**

**GUEST LECTURE ON OPPORTUNITY AND COMPETITION
IN ECONOMICS, WHILE MR. D. UKEY
INTERACTING WITH STUDENTS ON DATED 26/09/2018**

डॉ. एल डी. बलखंडे कॉलेज ऑफ आर्ट्स अँड कॉमर्स पवनी

अर्थशास्त्र विभाग

वार्षिक अहवाल (सत्र 2018- 19)

अर्थशास्त्र हा विषय महाविद्यालयात ऐच्छिक विषयात सुरुवातीपासूनच म्हणजे महाविद्यालयाची स्थापना झाली तेव्हापासून सुरू करण्यात आला अर्थशास्त्राच्या अभ्यासामुळे विद्यार्थ्यांच्या ज्ञानाच्या कक्षा विस्तारतात त्यांचा लाभ दैनंदिन जीवनात होतो विद्यार्थ्यांना आर्थिक व्यवहारांची जाणीव होते मानवी कल्याण कसे साधता येईल हे अर्थशास्त्राच्या अभ्यासाने माहित होते या सत्रात अर्थशास्त्र विषयात एकूण 142 विद्यार्थी आहेत अर्थशास्त्र विषयांतर्गत दरवर्षी विविध कार्यक्रम घेतले जातात.

दिनांक: 26 सप्टेंबर 2018 रोजी रोकड विरहित व्यवहार यावर कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले या कार्यशाळेस विविध वर्गातील विद्यार्थी व शिक्षक उपस्थित होते या कार्यशाळेचे उद्घाटन माननीय डॉ. जयकिशन संतोषी प्राचार्य, यांच्या हस्ते झाले कार्यशाळेस मा. प्रा. अनिल कोसमकर सर उपप्राचार्य तसेच मा. संजय नंदागवळी नॅक समन्वयक, हे प्रामुख्याने उपस्थित होते या कार्यशाळेस महाराष्ट्र बँक ऑफ इंडिया पहला शाखेचे वरिष्ठ प्रबंधक मा. श्री. दिलीप उके तसेच माननीय श्री संतोष ठाकरे व त्यांचे सहकारी शशांक खोबरागडे हे उपस्थित होते यांनी रोकडविरहित व्यवहारासंबंधी मार्गदर्शन केले व उपस्थितांच्या शंकांचे निरसन केले.

दिनांक: 28-12-2018 रोजी शेतीला आवश्यक जलसिंचन या विषयावर निबंध वाचन करून शेतीला जलसिंचनाची आवश्यकता या विषयाचे महत्त्व विशद केले या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष मा. उपप्राचार्य अनिल कोसमकर सर हे प्रामुख्याने उपस्थित होते त्यांनी भारतीय शेतीला जलसिंचनाची आवश्यकता व त्याचे महत्त्व या विषयावर आपले मत व्यक्त केले.

दिनांक: 16-3-2019 रोजी पूर्णा दुग्ध प्रक्रिया केंद्र कोरंबी रोड पवनी येथे औद्योगिक भेट आयोजित करण्यात आली होती त्यात बीए भाग 2 व 3 चे विद्यार्थी सहभागी झाले होते विद्यार्थ्यांनी दुधापासून पनीर दूध पावडर चवका श्रीखंड दही अशा विविध वस्तूविषयी माहिती देण्यात आली. तसेच किसान राईस मिल कोरंबी रोड पवनी येथे तांदूळ प्रक्रिया केंद्राला भेट देण्यात आली धानापासून निर्मित तांदूळ आणि त्यापासून ऊप वस्तूची निर्मिती कशी होते याबद्दल विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करण्यात आले यामध्ये कुकुस खंडा तांदूळ आणि मशिनरीज यांची माहिती देण्यात आली. तसेच ओम आईस फॅक्टरी अँड टाइल्स सिंधपुरी याही उद्योगी स्थळाला भेट देण्यात आली यामध्ये विद्यार्थ्यांनी आईस प्रक्रिया व त्याची निर्मिती सोबतच यंत्रसामुग्रीची ज्ञान इत्यादींची माहिती जाणून घेतली सोबतच टाइल्स उद्योगाच्या बाबतीत टाइल्स बनवण्याची प्रक्रिया यावर फॅक्टरीचे मालक माननीय श्रीकांत घुगे यांनी विद्यार्थ्यांना सविस्तर माहिती दिली.

अशाप्रकारे विद्यार्थ्यांमध्ये विषयाची आवड निर्माण व्हावी त्यांच्यामध्ये श्रमप्रतिष्ठा व सामाजिक बांधिलकी आणि आर्थिक प्रगती व्हावी या हेतूने अर्थशास्त्र विभागांतर्गत विविध कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात येते.

प्रा. एन. पी. शिंगाडे

अर्थशास्त्र विभाग प्रमुख

Dr. L. D. BALKHANDE COLLEGE OF ARTS AND COMMERCE
PAUNI, DIST. BHANDARA
INTERACTIVE LEARNING

History Department conducted Guest Lecture on "Radio Carbon C14" while Mr. Nagsen Dongare, Assit. Professor, V.N.G.C. Nagpur History Department interacting with students on Dated 02/04/2019

डॉ. एल.डी बलखंडे कॉलेज ऑफ आर्ट्स अँड कॉमर्स पवनी,
जिल्हा- भंडारा
व्याख्यान अहवाल

डॉ. एल. डी. बलखंडे कॉलेज ऑफ आर्ट्स अँड कॉमर्स पवनी येथील इतिहास विभागाच्या वतीने दिनांक ०२/०४/२०१९ ला महाविद्यालयातील इतिहास व प्राचीन भारतीय इतिहास संस्कृती व पुरातत्व विभागाच्या विद्यार्थ्यांकरिता व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले. या प्रसंगी वसंतराव नाईक शासकीय कला व समाजविज्ञान संस्था नागपूर येथील प्राचीन भारतीय इतिहास, संस्कृती व पुरातत्व विभागाचे प्राध्यापक नागसेन डॉंगरे यांचे व्याख्यान आयोजित करण्यात आले होते. सदर व्याख्यानाचा विषय हा अभ्यासक्रमाच्या दृष्टीने महत्वाचा होता. व्याख्यानाचा विषय "रेडिओ कार्बन कालनिर्धारण-१४ पद्धती (C-14) हा असून इतिहासाची रचना करण्यास अवशेषांचे प्राचीनत्व ठरविण्याकरिता या कालमापन पद्धतीचा उपयोग केला जातो. प्रा. नागसेन डॉंगरे सरांनी व्याख्यानादरम्यान उत्खननातून प्राप्त प्राचीन पुरावशेष (नाणी, मृदभांडी, हत्यारे, मानवी सांगाडे इ.) जे आज गतकाळातील संस्कृती व मानवी सभ्यतेची माहिती देतात व त्यांच्या आधारे आपण आज त्यांचा इतिहास लिहितो. त्याकरिताच ही कालमापन पद्धती अतिशय महत्वाची ठरते अशाप्रकारचे सखोल मार्गदर्शन महाविद्यालयातील इतिहास विभागाच्या व प्राचीन इतिहास विभागाच्या विद्यार्थ्यांना केले.

कार्यक्रम प्रसंगी इतिहास विभाग प्रमुख प्रा. मंगेश वाहाणे यांनी प्राध्यापक नागसेन डॉंगरे सरांचा परिचय व कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक केले तर आभार प्रदर्शन बी.ए. तृतीय सत्र प्रणालीची विद्यार्थ्यांनी कु. करिश्मा डहाके हिने मानले.

या कार्यक्रमाला महाविद्यालयातील सर्व प्राध्यापकवृंद, प्राध्यापकेत्तर कर्मचारी व विद्यार्थी मोठ्या प्रमाणात उपस्थित होते. कार्यक्रमाला यशस्वी करण्याकरिता प्रा. मंगेश वाहाणे इतिहास विभाग प्रमुख, प्रा. संजय नंदागवळी, प्रा. रमेश नगरारे, प्रा. विलास मेश्राम व महाविद्यालयातील बी.ए. प्रथम सत्र प्रणाली व बी.ए. तृतीय सत्र प्रणालीच्या विद्यार्थ्यांनी मोलाचे सहकार्य केले.

प्रा. मंगेश वाहाणे

इतिहास विभाग प्रमुख

डॉ. एल.डी. बलखंडे कॉलेज ऑफ आर्ट्स अँड

कॉमर्स पवनी, जिल्हा- भंडारा

Dr. L. D. BALKHANDE COLLEGE OF ARTS AND COMMERCE

PAUNI, DIST. BHANDARA

USING ICT TOOLS

Power Point Presentation Using ICT Tools
by Mr.J.K. Jangale, English Dept.

Power Point Presentation Using ICT Tools
by Mr.M.G.Wahane, HoD History

Power Point Presentation Using ICT Tools
by Mr. S. M. Nandagawali, HoD English

Power Point Presentation Using ICT Tools
by Mr. N.P. Singade, HoD Economics

Power Point Presentation Using ICT Tools
by Mr. J.K.Jangale, English Dept.